

فهرست تفصیلی

مقدمه	۱۵
گفتار آغازین: چرایی و چگونگی طرح مباحث حکومت دینی	۱۹
۱. شکوفایی مباحث حکومت دینی با ظهور انقلاب اسلامی و تکامل نیاز اجتماعی به دین	۲۲
۲. طبقه‌بندی نظریات مختلف در نسبت بین دین و حکومت	۲۶
۲-۱. نظریه اول: نفی رابطه دین و حکومت	۲۷
۲-۲. نظریه دوم: نقش نظارتی دین در حکومت	۲۹
۲-۳. نظریه سوم: نقش سرپرستی دین در حکومت	۳۲
۲-۴. مقایسه نظریات سه‌گانه	۳۴
۳. ضرورت بررسی مبنایی نظریات حکومت دینی	۳۷
۳-۱. مبنای اول: حوزه رسالت دین و محدوده نیاز بشریه هدایت الهی	۳۸
۳-۲. مبنای دوم: نسبت وحی با عقل و تجربه بشری	۴۲
۳-۳. مبنای سوم: چیستی حکومت و کارکرد آن	۴۵
۳-۴. مبنای چهارم: پایگاه مشروعیت حکومت	۴۶

بخش اول: مبانی حکومت دینی / ۴۹

گفتار اول: مبنای اول، محدوده نیاز به دین	۵۱
۱. طبقه‌بندی نظریات	۵۴
۲. روش بحث	۵۶
۳. زوایای بحث	۵۹

- ۳-۱. زاویه اول: محدوده نیاز به دین از منظر رابطه سعادت و معیشت ۵۹
- ۳-۲. زاویه دوم: محدوده نیاز به دین از منظر رابطه عبودیت و معیشت ۶۱
- ۳-۳. زاویه سوم: محدوده نیاز به دین از منظر رابطه ربوبیت و معیشت ... ۶۳
- ۳-۴. غفلت نظریه پردازان از زوایای دوم و سوم بحث ۶۵
- ۳-۵. بازگشت زاویه اول بحث به دو زاویه دیگر ۶۷
۴. محدوده نیاز به دین از زاویه رابطه سعادت و معیشت ۷۲
- ۴-۱. طرح نظریات ۷۲
- ۴-۲. مقیاس بحث ۷۳
- ۴-۳. دلیل نظریه دین حداقل و نقد آن ۷۶
- دلیل اول: تأمین سعادت اخروی تنها رسالت دین ۷۶
- نقد دلیل اول: تأثیرگذاری نحوه معیشت در سعادت اخروی ۷۷
- دلیل دوم: فقدان معرفت دینی در حوزه مدیریت توسعه ۷۹
- نقد دلیل دوم: غفلت از تکامل پذیری معرفت دینی ۸۰
- ۴-۴. دلیل نظریات میانی و نقد آن ۸۱
- ۴-۵. دلیل نظریه دین حداکثر ۸۲
- دلیل اول: پیوستگی ابعاد باطنی و اجتماعی انسان ۸۲
- دلیل دوم: پیوستگی مدیریت توسعه و تهذیب باطنی ۸۵
۵. محدوده نیاز به دین از زاویه رابطه ربوبیت و معیشت ۸۹
- ۵-۱. جریان ربوبیت الهی در نظام اختیارات اجتماعی، خاستگاه دین حداکثر ۹۰
- ۵-۲. انکار دین حداکثر، مستلزم انکار ربوبیت خدای متعال و ولایت معصومین علیهم السلام ۹۳
۶. محدوده نیاز به دین از زاویه رابطه عبودیت و معیشت ۹۴
- ۶-۱. دلیل دین حداقل و نقد آن ۹۵
- نادرستی تفکیک رفتار اجتماعی از پرستش ۹۵
- ۶-۲. دلیل نظریه میانی و نقد آن ۹۸
- نادرستی تعریف حیات اجتماعی بشر در محدوده مباحات ۹۹

گفتار دوم: مبنای دوم، نسبت بین وحی و معرفت بشری ۱۰۳

۱. تبیین مسئله ۱۰۵
۲. طرح و بررسی اقوال ۱۰۶
 - ۲-۱. نظریه ملحدین: استغناء معرفت بشری از وحی ۱۰۶
 - ۲-۲. نظریه دین حداقل: استقلال معرفت بشری از وحی ۱۰۹
 - مبانی نظریه ۱۱۰
 - طرح نظریه ۱۱۱
 - لازمه اول نظریه: نفی جامعیت دین ۱۱۵
 - لازمه دوم نظریه: نفی حکومت دینی یا تقلیل آن در حد نظارت دینی ۱۱۹
 - ۲-۳. نظریه دین حداکثر: رهبری وحی نسبت به معرفت بشری ۱۲۰
 - مبانی نظریه ۱۲۱
 - طرح نظریه ۱۲۳
 - پاسخ به یک اشکال ۱۲۵

ضمیمه گفتار دوم: منطق شناسایی ۱۲۹

۱. منطق کلی شناسی مبنای استقلال حوزه‌های معرفتی ۱۳۱
 - ۱-۱. سکولارشدن فلسفه و علم در معیار صحت، ره‌آورد منطق کلی شناسی ۱۳۳
 - ۱-۲. تأثیرپذیری فلسفه از ایمان فیلسوفان در محتوا و غایت ۱۳۴
۲. ظرفیت منطق کل شناسی در ایجاد یک نظام معرفتی هماهنگ ۱۳۵
 - ۲-۱. ایجاد نظام معرفتی سکولار با تکیه بر منطق کل شناسی در غرب ۱۳۶
 - ۲-۲. ضرورت ایجاد نظام معرفت دینی با تکیه بر ظرفیت منطق کل شناسی ۱۳۸
۳. ظرفیت منطق کل شناسی در ایجاد یک تمدن همه‌جانبه دینی ۱۳۹
 - ۳-۱. به کارگیری نظام معرفتی و ساختارها و تکنولوژی سکولار، منشأ استحاله تمدن دینی ۱۴۱
 - ۳-۲. ضرورت منطق کل شناسی برای ایجاد نظام معرفتی و ساختارها و تکنولوژی هماهنگ با دین ۱۴۳

- ۱۴۶- ضرورت ایجاد ساختارهای سیاسی، فرهنگی و اقتصادی هماهنگ بادین.
- تغییر موازنه قدرت جهانی به نفع اسلام، اصلی‌ترین وظیفه تمدن دینی ۱۴۹

گفتار سوم: مبنای سوم، رسالت حکومت ۱۵۷

۱. رسالت حکومت حداقل: حفظ امنیت و انتظام اجتماعی ۱۶۰
۲. رسالت حکومت حداکثر: مدیریت همه‌جانبه تکامل اجتماعی ۱۶۳
- ویژگی‌های حکومت حداکثر ۱۶۷
۳. ضرورت حکومت دینی از منظر مدیریت تکامل ۱۶۸
- ۳-۱. تعطیلی دولت دینی مستلزم سلطه کفار بر جوامع اسلامی ۱۷۰
- ۳-۲. تکامل اهواء، رسالت دولت‌های حداکثرکنونی ۱۷۵
- ۳-۳. تفسیر حقیقت حکومت به نظام تولی و ولایت ۱۷۷

گفتار چهارم: مبنای چهارم، پایگاه مشروعیت حکومت ۱۷۹

۱. مشروعیت به معنای مقبولیت و خاستگاه آن ۱۸۲
۲. مشروعیت به معنای معقولیت و خاستگاه آن ۱۸۴
- ۲-۱. خاستگاه معقولیت در نظریه مارکسیسم و داروینیسم ۱۸۴
- ۲-۲. خاستگاه معقولیت در نظریه قرارداد اجتماعی ۱۸۶
- ۲-۳. بررسی خاستگاه معقولیت در نظریه مختار ۱۸۸
- بی‌معنا بودن معقولیت در فرض جبر تاریخی ۱۸۸
- بازگشت معقولیت حکومت به معقولیت اراده ۱۹۱
- بازگشت معقولیت اراده به هماهنگی با تکامل ۱۹۲
- هماهنگی با ربوبیت الهی خاستگاه تکامل ۱۹۴
- تمایز نظریه مختار با نظریه قرارداد اجتماعی ۱۹۶
۳. مشروعیت به معنای حجیت شرعی و خاستگاه آن ۲۰۵
۴. نظریات سه‌گانه در باب خاستگاه مشروعیت ۲۰۶
- ۴-۱. نظریه اول: بازگشت مشروعیت به پسند اجتماعی ۲۰۷
- ۴-۲. نظریه دوم: بازگشت مشروعیت به هماهنگی با ربوبیت ۲۰۸
- ۴-۳. نظریه سوم: بازگشت مشروعیت به حق طبیعی انسان‌ها ۲۰۹

بخش دوم: نظریه حکومت دینی / ۲۱۳

گفتار پنجم: نسبت بین دین و دولت ۲۱۵

۱. نظریه دین حداقل ۲۱۸

۱-۱. پیش فرض های نظریه ۲۱۸

۱-۲. طرح نظریه: جدایی دین از حکومت ۲۱۹

۱-۳. لوازم نظریه ۲۲۰

- انکار حق حاکمیت سیاسی انبیاء و اوصیاء الهی ۲۲۰

- انکار عبودیت و ربوبیت الهی در حیات اجتماعی ۲۲۲

۲. نظریه دین حداکثر ۲۲۵

۲-۱. پیش فرض های نظریه ۲۲۵

۲-۲. طرح نظریه: جریان دین در حکومت ۲۲۸

۳. نظریات میانی ۲۳۱

۳-۱. پیش فرض های نظریه ۲۳۱

۳-۲. طرح نظریه: نظارت دین بر حکومت ۲۳۲

۳-۳. ویژگی های نظریه ۲۳۴

۴. جمع بندی و مقایسه نظریات سه گانه ۲۳۶

- عدم کفایت قانون برای اداره جامعه و ضرورت منصب ولی اجتماعی ۲۳۸

گفتار ششم: نقد نظریه نظارت دینی (نظریات میانی) ۲۴۱

۱. ارکان نظریه ۲۴۴

۲. نقد رکن اول ۲۴۶

۲-۱. تقلیل دین در حد پاسخگویی به مسائل مستحدثه ۲۴۶

۲-۲. کم رنگ شدن تدریجی نظارت به دلیل اختلال در نظام ۲۵۰

۲-۳. واگذاری سرپرستی تکامل اجتماعی ۲۵۱

۲-۴. غفلت از بایسته های دین و اکتفا به یافته های موجود ۲۵۴

۳. نقد رکن دوم: عدم واگذاری حق حاکمیت الهی به مردم ۲۵۷

گفتار هفتم: نقد نظریه وکالت حکیم ۲۶۵

۱. چارچوبه‌های نظریه وکالت حکیم و نقد اجمالی آن ۲۶۷
 - ۱-۱. تحلیل حکومت در حد رفع نیازهای طبیعی ۲۶۷
 - ۱-۲. بازگشت مشروعیت حاکمیت به حق طبیعی انسان‌ها ۲۷۰
 - ۱-۳. کفایت عقل عملی برای تدبیر حکومت ۲۷۳
 - ۱-۴. ابتناء ادله فقهی مطرح شده، بردین حداقل ۲۸۱
- جمع‌بندی ۲۸۱
۲. نقد اشکالات مطرح شده در باب ولایت فقیه ۲۸۳
 - ۲-۱. اشکال اول: ناسازگاری ولایت فقیه با جمهوریت ۲۸۳
- نکته اول: تفاوت معنای جمهوریت در حکومت دینی و حکومت‌های غربی ۲۸۵
- نکته دوم: تفاوت معنای ولایت فقیه با ولایت بر محور ۲۸۷
- ۲-۲. اشکال دوم: ناسازگاری ولایت فقیه با انتخابی بودن خبرگان ۲۹۴
- ۲-۳. اشکال سوم: دوره‌ای نبودن ولایت فقیه بستر فساد ۲۹۶

بخش سوم: ساختار حکومت دینی / ۳۰۳

گفتار هشتم: منصب ولایت اجتماعی در حکومت دینی (ماهیت، ضوابط

- و حدود) ۳۰۵
۱. تفاوت منصب ولایت اجتماعی با وکالت و نظارت ۳۰۹
 ۲. ضوابط منصب ولایت اجتماعی ۳۱۱
 ۳. ولایت مطلقه فقیه و محدوده آن ۳۲۱
 - ۳-۱. قیود ولایت فقیه ۳۲۲
 - ۳-۲. اطلاق ولایت فقیه ۳۲۵
 - رسالت اصلی ولایت فقیه ۳۲۵
 - ابعاد اطلاق ولایت فقیه ۳۲۷
 - دلیل اطلاق ولایت فقیه ۳۳۲
 ۴. نظام مدیریت، طریق جریان ولایت فقیه ۳۳۳
 - ۴-۱. سرپرستی مستقیم ولی فقیه در مدیریت توسعه ۳۳۴

۳۳۶	۴-۲. تفویض مدیریت خرد و کلان به نظام مدیریت
۳۳۷	۴-۳. مشروعیت نظام مدیریت در حکومت دینی
۳۳۹	۵. ولایت اجتماعی، ترکیبی از ولایت فقه و ولایت فقیه
۳۴۰	۵-۱. فقه حکومت و اراده فقیه، بستر تحقق ولایت اجتماعی
۳۴۵	۵-۲. نظام معرفت دینی و اراده‌های متعهد، بستر تحقق نظام ولایت اجتماعی
۳۴۷	۶. نسبت بین مدیریت فقهی و مدیریت علمی در حکومت دینی
۳۴۷	۶-۱. فقه جامع، مبنای تصمیم‌گیری در حکومت دینی
۳۴۸	۶-۲. نیازمندی فقیه به علم در شناسایی و کنترل عینیت
۳۴۹	۶-۳. هماهنگی بین معرفت‌های دینی و علمی، ضرورت مدیریت دینی
۳۵۰	۶-۴. ضرورت انقلاب فرهنگی در حوزه و دانشگاه برای دستیابی به فقه جامع دین و علوم متناسب با آن
۳۶۱	ضمیمه گفتار هشتم: رسالت و محدوده ولایت فقیه
۳۶۳	۱. اجمال بحث
۳۶۳	۱-۱. رسالت و محدوده ولایت فقیه در نگاه رایج
۳۶۶	۱-۲. رسالت و محدوده ولایت فقیه در نگاه مختار
۳۶۹	۲. تفصیل بحث
۳۶۹	۲-۱. رسالت و محدوده ولایت فقیه در نگاه رایج
۳۶۹	- عدم احتیاج به ولایت فقیه در محدوده اعتقادات و اخلاق
۳۷۴	- انحصار ولایت فقیه در اجرای احکام خاص فقهی
۳۷۴	۲-۲. رسالت و محدوده ولایت فقیه در نگاه مختار
۳۷۴	- ولایت مادی، بستر اقامه اعتقاد، اخلاق و زندگی غیرالهی
۳۸۰	- لزوم مقابله با بستر اقامه کفر و دفاع از اعتقاد، اخلاق و احکام الهی
۳۸۸	- ضرورت ولایت فقیه برای اقامه توحید و مقابله با بستر اقامه کفر
۴۰۲	- پرسش و پاسخ

گفتار نهم: جایگاه مردم در حکومت دینی ۴۰۹

۱. نقش آفرینی مردم در حکومت دینی از طریق بیعت ۴۱۱
- ۱-۱. تفاوت بیعت و رأی ۴۱۳
- ۱-۲. بیعت، تحقق بخش موضوع حق حاکمیت ۴۱۸
- ۱-۳. تکلیف الهی، اساس پذیرش بیعت توسط ولی ۴۲۶
- ۱-۴. تکلیف الهی، اساس سرپرستی اجتماعی توسط ولی ۴۲۸
۲. تفاوت ساختارهای اجتماعی بیعت با نهادهای مدنی غرب ۴۳۰

گفتار دهم: آزادی‌های اجتماعی در حکومت دینی ۴۳۳

۱. زوایای بحث آزادی ۴۳۵
۲. مقدمات بحث آزادی ۴۳۷
- ۲-۱. مقدمه اول: ضرورت تعریف اصطلاحات، در چارچوب نظام مفاهیم دینی ۴۳۷
- ۲-۲. مقدمه دوم: توجه به رابطه آزادی با ساختارهای اجتماعی ۴۳۸
- ۲-۳. مقدمه سوم: ضرورت تقیید آزادی در زندگی اجتماعی ۴۴۰
۳. قیود آزادی ۴۴۰
- ۳-۱. تقیید آزادی به آزادی دیگران ۴۴۰
- ۳-۲. تقیید آزادی به توسعه آزادی ۴۴۱
- تقیید آزادی‌های اجتماعی به نظام توازن اجتماعی در دنیای سرمایه‌داری ۴۴۵
- تقیید آزادی به نظام تکامل اجتماعی ۴۴۸
۴. رابطه آزادی و مکتب ۴۵۰
- استبداد، ضرورت مکاتب مادی ۴۵۲

نمایه ۴۵۹